

ALBINA.

Este detrei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominica, candu o cola intraga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiariloru.

Prețulu de prenumerațiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patraru	2 " " "
pentru Romania si strainatate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patraru	4 " " "

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepțulu la Redactiune Josefstadt, Langeasse Nr. 43, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea si editura; apate vorfi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuente si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 or. de linie repetitile se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrulu cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Essemplarie complete mai avemu inca de la inceputulu acestui semestru.

Viena 7/19 augustu 1868.

Feliuritele ceremonii ale incoronatiunii regelui ungurescu n'ajunsera a pune dualismului o basa solida si a-i garantă veri o durabilitate, cu atat'a mai putienu n'ajunsera a satisfacere tuturor factoriloru cari pretindu si caror'a li se cuvine respectare in opulu de reconstituire constitutiunala a monarchiei.

Neajungerea era pre naturala, caci omulu flamendu nu se satura cu jocuri, si poporale insetate de dreptate nu se potu multiamf cu ceremonii, cu parata, cu salve de tunuri, si cu acelu lucsu ce tierii costa bani scumpi era singurateciloru conte multe.

Daca totusi se va fi gasitu cineva care se credea ca incoronatiunea a intemeiatu si asecuratu dualismulu, apoi acela are acum ocaziune buna d'a se desamagi.

Chiar si acele done popora carisigure tragu folose din dualismu, adeca nemtii si ungunii, se certa ca nu se potu impartii pre cele lalte popora supuse egemoniei lor. Unguriloru li-ar mai trebui inca si Dalmatia si Galitia si Bucovina. Nemtii nu vreu se le dee aceste tieri, si respundu unguniloru cu multa vehemencia, desclinitu „Pr.“ li spune ca in asemenea casu neci cestiunea Transilvaniei inca nu e deslegata. Va se dica: daca nu taceti, unguniloru, apoi nu capetati Transilvania! Eca asi credi stepanitorii nostri ca Transilvania n'ar ave interesele sale proprie seu n'ar fi indreptatita a le ave, ci dens'a trebuie se servesca numai de o valore cu carea nemtii se cumpere buna-vointia unguniloru.

Cunoscemu acesta politica caci nu se datita de astadi, dar se insiela cei ce credu ca romanii se multumescu a fi niace obiecte juridice si n'ar pretinde a fi si densii omeni, a fi o natiune, a fi subiectele (si nu obiectele) drepturiloru.

Incurcatur'a devine totu mai serioasa. Nemtii au intratu in dualismu orbisui, nu s'au cugetatu ca unde pote se iduca acesta cale. Nu suferu indoiela ca prin o buna precepere politica se vor pote apera lesne contra noveloru tensiuni ale unguniloru, dar nu se gacesce modulu d'a se apera totu astfelu si contra tensiuniloru ce le forma poporale slave din monarchia.

Organele nemtiesci de publicitate arata multa ingrigire in fatia slaviloru si provoca pre deputatii nemtiesci ca in dietele provinciiloru cislaitane ce se vor deschide acum'a, se se presinte cu totii si se lupte voinicesce caci guvernulu nu-i pote sustiené de nu vor lupta si densii.

E tristu graiulu acestoru organe, se pare ca elementulu nemtiescu presentiesce periculu ce amenintia. Nemtii sunt securi numai in tierisiorele Austria sup. si inf. cu Salisburgulu, era in tote cele lalte tieri mai mari trebuie se lupte cu slavii, caror'a — asi credu ca prin incuviintiaru dualismului — li s'a aruncatu manusia.

Nemtii nu-si potu face sperantie mari de acesta lupta, caci slavii sunt in opusetiune de duoi ani, si de atunci au invetiatu si s'au disciplinatu cum trebuie se se opuna si cum au se lupte. In acest'a instructiune densii supt superiori nemtiloru, desclinitu in Boemia.

Se mai adaugemu ca intregulu cleru inaltu alu nemtiloru r. c. se afla in opusetiune fatia cu guvernulu, era dintre aristocratia nalta sunt numai putieni guvernamentali.

Pre acestu cleru nemultiamitu si pre cei lalti aristocrati, cheii sciura se unesca sub flamur'a loru.

Acesta este astadi situatiunea, din carea se vede apriatu ca dualismulu de astadi nu e opulu reconstituirei constitutiunali a monarchiei care se multiamesca pre tote poporale, ci este numai o fase a acestei reconstituiri.

La congresulu natiunale alu ortodossiloru.

(ab) In acesta cauza ni venira din diferite parti, de la cinci corespundinti ai nostri opiniuni si dorintie referitorie la intrebarile ce desfasiuraramu in nrii 65 si 66 ai acestei foi; unele chiar din conferintie private tienute pentru acesta cauza, buna ora ca cea tienuta in Temisiora in 3/15 a acestei luni.

Fiindu ca mai tote aceste pareri si dorintie in puntele de frunte sunt identice si d'alta parte ni se punu la libera despunere, ca se potemu face de ele intrebuintiaru ce ni se va pare mai folositoria, deci ni propuseramu a li da spre siune si speciale si colectiva in cuprinsulu acestui articlu, adaugendu unde vom afla de lipsa si parerile nostre speciale.

Dar pana se trecemu la insirarea acelor'a, fiindu ca am observatu si noi, dar ni se spune si din partea dloru corespundinti, cumca pre pucini din poporu au conscintia despre „statutul pentru alegerea deputatiloru la sinodele bisericesci eparchiali,“ pre care la staveritu definitivmintu sinodulu eparchiei din Transilvania in a. 1864, si care se pretinde se ni servesca de cinsura la prima alegere de deputati pentru congresulu metropolitanu; pentru ea se ni usuramu priceperea in tote partile, vom premitte acl in estrasu dispusetiuniloru concerninti ale acelu statutu si li vom adauge delocu diferitorie propuneri ale arhieriloru romani, facute catra Maestatea Sa in representatiunea loru sinodala din 28 aug. 1865.

Mai antaiu acelu statutu da voturi virili in sinodulu eparchiale demnitariloru bisericesci mai nalti, funtiuniloru publici pana la unu rangu oresi-care, advocatiloru, doctoriloru de facultati, directoriloru si profesoriloru; — adeca ii dechiaru pre acestia quasi de membri ex offo ai sinodulu.

Dup'acesta dispune, ca alegerile de deputati se facu in protopopiate, condu-se de protopopulu; ca alegerile sunt indirecte, adeca prin delegatii comuneloru; ca comunele pana la 500 de suflete trimitu unu alegatoriu, pana la 1500 de suflete doi, era cele si mai mari trei alegatori la scaunulu protopopiale; — ca in comuna ieu parte la adunarea alegatoria de alegatori: tutorii, epitropii, cantaretii si eclisierii bisericeii, afara de acestia invetiatiuniloru si toti crestini cari au ajunsu la versta de 24 ani si sunt tati de familia; ca alegerea deputatiloru din partea preutiessa se face totu la protopopiatu, prin preutimea protopopiatulu, prin parochii si administratorii parochiali, dar desclinitu cu cate-va dile mai nainte de catu cea din partea mireniloru; in fine ca — alesulu deputatu — in parteculariu, — adeca celu din cleru trebuie se fia unulu, „carele cu fapte bune si sciintie se deosebesce,“ era celu din

lumeni trebuie se fia unulu dintre cei de frunte carturari si crestini dintre confratii sei; carele se fia cunoscutu ca unulu dintre cei mai de frunte barbati cu sciintie, cu fapte bune si cu vedea inaintea tuturor'a.

Astea sunt dispusetiunile esentiale. Mai spunemu odata, ca ele privescu alegerile pentru sinodele diecesane; dispusetiunile definitive pentru alegerile la congresulu natiunale metropolitanu va ave a le staveri insusi congresulu constituinte, adeca celu d'antaiu. Vorb'a e deci, ca cum si in ce mesura se potu aplicu si au se se aplice acele dispusetiuni pentru prima ora la alegerile ce ni stau nainte?

Pre santiele loru, arhierii nostri in citat'a loru Representatiune sinodale catra Domnitoriu lu propusu in acesta privintia unele intregiri si — unele abateri, fora ca pre acestea se le fia motivatu. Spunemu din capulu loculu, ca — dupa priceperea nostra, unele din aceste intregiri si abateri au caracterulu de progresu, altele de regresu pre campulu libertatiloru publico-bisericesci. Inse se le insiramu mai antaiu obiectivminte.

Dnii arhierii dederu parerea, ca — „consistoriele respektive ar ave de a se ingrigi de impartirea si limitarea cercurilor de alegere;“ ca — „spre conducerea alegeriloru, respektivulu consistoriu ar ave se numesca pentru fia-care cercu de alegere cate unu comisariu, caruia se se alature din partea adunarii doi barbati de incedere, cari ar ave se ajutore pre comisariulu intru esecutarea alegerei;“ ca — la adunarea cerculu de alegere se trimita singuratecele comune bisericesci, daca numerulu sufleteloru nu va trece preste 1000, unu delegatu seu alegatoriu, daca ele vor numeru pana la 3000 de suflete — doi, era cele ce vor numeru si mai multe suflete — trei delegati alegatori; ca — „numai tati onesti de familia, posesori de pamentu, oficii c. r., amplotiati militari, politici, justitarii, finantiari si bisericesci, advocati censurati, directori, profesori la institute scolare mai nalte, precum si comercianti si industriari, cari sunt de 24 ani, se pota esercia dreptulu de alegere. (Aci ni vine a crede ca arhierii nostri personeloru de categoriele insirate dorescu a li da dreptulu directu, personale de alegere, fora se fia ele alegatori delegati, caci altfelu n'am pote pricepe, pentru ce cuventu se nu pota esercia dreptulu de alegere ca delegati — d. e. invetiatiunii, notarii, oficiali dominali etc. etc.); ca — „de deputati se se pota alege, cari vor fi de 30 de ani;“ in fine ca — „rebonificarea speseloru... deputatiloru ar fi se se faca din partea comuneloru bisericesci din fia-care cercu de alegere.“

Aflamu de lipsa a adauge si aci observatiunea, ca acesta parere a presantiloru domni arhierii — nu este mai multu obligatoria seu datatoria de mesura, de catu ce merita si s'a dedatu a fi respektata de comunu parerea supremeloru nostre persone bisericesci.

Acestea premitiendu, vom se trecemu acum a insira si desluci parerile si dorintiele private, de cari amintiramu la inceputulu acestui articlu, dar le vom spune in altu numeru. —

Pesta in 17/8 aug. n. 1868.

On. Redactiune! In nr. 82 a diariulu „Albina“ Dnulu coresp. de aici resumendu cele scrise din Oradea-Mare de anonimulu, „Sincerus“ in inspiratulu guvernamentalu „Pe-

sti-Naplo,“ face observatiunea ca acelu Sincerus nu este romanu adevratu. La acest'a numai atat'a am de observatu, ca acelu articlu alui Sincerus neci nu este din pen'a vre unui romanu, ba ce e mai multu, neci nu e din Oradea mare ci din biroulu redactiunei lui P. N. in urma inspiratiunii competentulu oficiu. Acest'a am fostu silitu a o face ca se nu cada cutarale romanu din Oradea mare in prepusu de a fi autorulu acelu articlu ungurescu. pp.

Cernauti, 4/16 augustu 1868.

(Afaceri bisericesci.) Cu decisiunea imperatesca din 31 optovre 1865 s'a incuviintiatu organizarea mai noua a Consistoriulu episcopale, constandu sub presidiulu episcopulu din unu archimandritu ca vicariu episcopale, din patru consiliari actuali si doi consiliari onorari, la cari se numera si protopresbiterulu bisericeii catedrale ca referinte.

Provocandu-se consistoriulu nou organizatu cu decretulu mentionatu, de a compune unu statutu detaiatu despre traterea agendeloru consistoriale, se compuse atare proieptu de consiliarii Andrieviciu si Zurcanoviciu inca nainte de unu anu. Acestu proieptu, punendu-se la desbatere in consistoriu, se vota cu unele modificatiuni ne-esentiale si se trimise escelintei sale parintelui episcopu la Viena spre medilocirea aprobarii si din partea regimulu c. r.

Totusi află pre sant'a sa de bine, de a se adresa mai nainte catra dr. Zhisman, profesorele dreptulu canonicu orientale la universitatea din Viena, cerendu-i opiniunea despre statutulu numitu. Numitulu profesore, folosindu-se de elaboretele mentionate, compuse unulu alu treile, care inse diferesce de cele doua mai cu sema prin aceea, ca luu de basa praes'a bisericeiloru din orientu din evulu de medilocu, si nu sistemulu consistoriale, ce sta in vigore aprupe de o suta de ani in biserice autochefala gr. or. din Austria.

Apretiundu escelintia sa parintele episcopu opiniunea numitulu profesore, dete tote trei elaborete consistoriulu indreptu, spre a se decide, dac'a nu ar fi mai de acceptatu proieptulu dlui Zhisman. Consistoriulu alese unu comitetu de trei membri, anume pe consiliarii Popoviciu si Andrieviciu si protopresbiterulu Lucescu, cari combatandu principiulu adoptatu de Zhisman si adoptandu din proieptulu lui numai unele ce corespundeau principiiloru din cele lalte dua elaborete, compusera de nou statutulu consistoriale, care consultandu-se in consistoriulu plenariu, se primi cu unanimitate si se trimise acu la Viena spre aprobarea de Maestatea Sa c. r.

Pe catu suntemu informati despre detaliurile statutulu acestuia, de la caruia aplicare depinde intimpinarea abuserulu si intocmirea dorita a administratiunii bisericesci in diecesa, potemu dice ca face onore atatu comitetulu ce l'a elucratu, catu si consistoriulu ce l'a votatu. Mai cu sema onorabilulu profesore pensiunatu si consiliariu cons. d. Constantin Popoviciu, carele cu ocaziunea asta compuse unu tratatu voluminosu despre reportulu canonicu intre episcopii diecesani si presbiteriele diecesane, fructifica forte frumosu si meritabile sciintiele sale istorice si canonice in favorea clerulu diecesanu, totu o data si spre scaparea episcopatulu de a cade in ispit'a absolutismulu ierarchicu. Ni remane dara numai a respica dorintia, ca cu acestu statutu votatu si aprobatu de consistoriu se consenta si escelintia sa parintele episcopu, ne mai ascultandu de suaturile ce i s'ar impartasi de alte parti straine, si ca dupa aprobare de Maestatea Sa c. r. se devina acestu statutu in aplicare depiha si consciintiosa la tote afacerile administratiunii bisericesci.

Cu asta data suntemu in pusetiunea placuta de a reporta de alta afacere bisericesca inca mai imbucuratoria. Pe urma adreleloru

senatorilor imperiali si a petitiunilor din partea clerului si a mirenilor, tratate si in casa ablegatiilor, cae ministrii pasulu primu spre efectuarea autonomiei bisericeii gr. or. din Bucovina, provocand pe escelinta sa parintele episcopu, ca intru intelegere cu consistoriulu si cu cei mai considerabili si inteleginti barbati din mirenia diecesei, se vor muleza dorintile bisericeii gr. or. din Bucovina pe bas'a articolului 15 din legile fundamentale de statu, atatu in privinta relatiunilor speciale ale bisericeii gr. or. catra statu, catu si in privinta afacerilor strinsu spiretuale si intereselor generale si speciale ale comunitatii bisericesci.

Ce se va pune in lucrare din partea consistoriului spre rezolvarea acestei cauze importante, inca nu scimu de securu; ast' inse scimu, ca de e ca se se stabileze o data liniere spiretelor inversunate prin feluri de apucaturi de manare in contra intereselor vitale ale diecesei, buna ora ca cerculariulu episcopescu de mai de unadi, de e ca se se puna o basa solida pentru unu venitoriu mai bunu, de cum fu trecutulu, ar fi se proceda scaunulu nostru spiretuale in modulu indegetatu in emisulu ministeriale, dandu ocaziune atatu clerului catu si mirenilor de a-si manifesta dorintile juste, ca se dovina in prassa si pe tetenulu bisericescu ce se se face pe terenulu socialu si politicu, adeca: „nilil de nobis sine nobis“ cu tote ca si institutiunile bisericesci ortodocse intru cea, ce este esentiale, trebuie se remana neviolata.

Audimu ca venerabilulu nostru consistoriu se fie alesu unu comitetu de trii preoti, care se se consulte si se face propuneri despre obiectele din chestiune. Parintii consiliari consistoriali Constantin Popoviciu si Samuilu Andrieviciu si protopreshiterulu Lucacescu, cari se fie alesi pentru concepiunea problemei acesteia, au de nou ocaziunea, de a face serviciulu celu mai frumosu bisericeii si, concepu unu proiectu corespunditoriu dorintielor drepte ale comunitatii bisericesci si relatiunilor faptice ale diecesei, a merita de recunoscinta contempuranilor si urmasilor. Asemene de bine venita ocaziune are si scaunulu episcopescu de a pune unu fundamentu solidu, si bineventatu la edificiu ce va se se radice in stilulu constitutionalismulu. Aceptamu cu nerabdare, de a vedea fructele comitetului mentionatu si vom feri si pre ei si pre noi insine, daca vom vedea realitate acceptabile si dorintile generale. —

Convotarea deputatului Ioane Misticu.
(Incuta ca ocaziune dezbaterii generale a proiectului de lege pentru aperearea tarii.)

On. casa' Vle'ta' poporaloru si are radecina intru institutiunile sale proprie, cari numai asi potu asigura viitorulu acelor'a, de se forma si desvolta in consonantia cu intereselu loru.

Apererea patriei e esinta, sufletulu institutiunilor acestora, detorinta nostra dars e a deslega cestiunea acest'a pe catu se potd intr' unu modu, carele se siervesea constitutiunei si independintii patriei noastre de astfelu de garantia de care are lipsa, de voimu a-i asigura in familia mare a natiunilor europene acelu locu, ce-lu merita (Aprobati in stanga.)

Ea vedu ascurata esistinta' numai a acelu statu carele cautu conditiunile si puterea esistintei sale in sine insusi si e si tapace a legitima acesteia tote, pentru ca dilele unui poporu, carele e numai suferitu si traescu din gratia altora, seu care se nutresce numai lingandu bilele diplomatiei, dilele acelu poporu sunt numerate.

Eu voescu ca tier'a acest'a se fie tare, se fie recunoscuta de atare si de neamicii ei, se se pota dice despre Ungaria ce a disu Napoleone catra plenipotentiaru in Loeben: „Republic'a francesea semena sorelui, numai acela n'o vede, care e orbu.“ (Aplause sgomotose in stanga.)

Inse prin proiectulu presentu eu nu numai ca nu vedu ajunsu scopulu acest'a, ma nu e nici apropiatu.

Nu, pentru ca eu proiectulu acest'a nu-lu potu considera de altu ce, de catu de unu canalu, prin carele se esporta puterea si sangele tieri nostre, si se pune la despusetiunea al-

tor'a; unu statu inse, carele nu despune insusi despre puterea sa, semena unui locomotivu, carele contine puterea miscatori'a si desi potu singuru saru tota, totusi acela i da dispozitiunea, carele tiene in mana pe conducatoriulu puterii. (Aprobati in stanga.)

Astadi armatele stabile forma puterea principala a veri carui statu, de care inse se desingea acea armata stabila, pentru carea acestu proiectu va inrola tenerimea, florea patriei nostre.

Acesta mare putere armata, adunata din state cu totulu diverse, compusa de eleminte straine si condusa de interese straine, in carea se afla disciplina militara, ordine frumoasa, multi bumbi (nasturi) lucitori, totu nu are ce ar trebui se aiba, nu are — spiretulu patrioticu.

Armat'a de astadi e totu cea de multu, nu i s'a schimbatu nici organizatiunea, nici direptiunea, totu acela i sunt conceptele chiarii, preum si ideile privitorie la relatiunile intre patria nostra si imperiulu intregu, parerile i sunt totu acelea, cari au fostu pana acum si sunt si astadi, legile i sunt totu acelea, conducatoriulu totu acela; cu unu cuventu armat'a acest'a este aceea despre carea dice insufletitu poetu germanu: „In diesem Heere ist Osterreich.“ („In armata este Austria.“ Aplause sgomotose.)

Indaru am cerca noi Ungaria in armat'a acest'a, pentru ca in armat'a acest'a e numai — Austria.

Dar eu tienu de falsu si principiulu carele a condusu regimulu in compunerea acestui proiectu de lege.

Principiulu acest'a e: inmultirea si marirea numerului armatei.

Acest'a e principiu falsu, pentru ca ascurarea unui statu nu jace in numerulu mare, ei in sentimentele patriotice si in entusiamulu civiloru.

Armatele mari neinsufetite devinu, cu ocaziunea unei speditiuni mari, o sarcina; acest'a a demustrat'o istoria timpului nou si vechiu.

Dupa parerea mea, acelu statu s'a ingrigitu mai bine de ascurarea viitorului sau, carele scie sustiene interesulu si patriotismulu civiloru, si in locu d'a provocat la numerulu mare a militiei, provoca la entusiamulu civiloru sei.

Austria si regimulu nostru au lipsa de militia multa, de la carea nu pretindu neoi insufetire neoi sacrificare, ei numai ca inrolatulu se fie sanetosu, tare si se ajunga la mesura.

Catastrofa ultima de la Sadova a fostu sfusulu acestui principiu nefertitu, rezultatu funestu alu acestei batalii s'ar fi potutu impedeat cu mai puteni soldati si cu mai multa consicinta si cu alti conducatori.

Ce i-a facutu pe Prusi invingatori, numerulu mare? puscele cu acu? conducatoriulu bun? si acestia, dar mai cu sema consicinta aceea, ca ei se lupta pe dealurile Boemiei si inaintea portiloru Vieni, se lupta pentru grandetia viitorului si glori'a patriei loru. (Aprobare in stanga.)

Si ce s'a intemplat in Vien'a? pana ce stete neamiculu naintea partiloru, se publica starea de asedu, ca regimulu se fie ascuratu in contra cetateniloru sei.

Cartaginea s'a luptatu pana la omulu din urma in contra Romaniloru si Scipione a plansu vedendu cum acestu eroicu orasiu arde trei zile, si peru cetatenii din elu.

In istoria generatiunei acestei efeminate presente vedemu insemnatu din contra, ca prin tipulu inspaimentatoriu a legiloru militare s'a potutu infrena capital'a unui imperiu, candu a fostu inamiculu naintea portiloru.

Pana candu esiste intr' unu statu spiretulu comunu in astfelu de mesura mica seu nici-decum, pana candu regimulu vede neamici si in cetateni, pana candu acestia cu milit'a impregna nu se sciu sacrificat pentru aperearea capitalu, seu nu li-e iertatu a o aperi, — pana atunci securitatea unui statu se tiene de cestiunea eventualitatiloru. (Se audim!)

Pentru lips'a spiretului acestuia, a suferitu si suferu armat'a austriaca.

Acesta dovedesce timpul mai nou.

Candu s'au retrasu legiunile austriace din Mantua si Verona, candu au parasitu Italia, se pote ca dora au esitu cu musca si parata.

Nu s'a observatu atunci la acea armata

veri o dorere, ce petrunde pe fie-care vedendu ca o parte a patriei sale s'a perdutu si predatu in manile neamiculu.

Si pentru ce? pentru ca nu s'a luptatu in Italia pentru causa patriei sale, pentru ca i pare a-si impini detorinta ca soldatu, inse n'a vedutu causa patriei sale reprezentata pe campulu bataliei.

Poporul Ungariei numai ca milita Ungariei si nu ca milita austriaca se va pote insufletu pentru acea cauza spre a carea apereare lu chiama vocea patriei.

Armat'a lui Napoleone la piramide, armat'a lui Alexandru celu mare la Gange, legiunile lui Annibale la portile de la Roma si armatele lui Scipione la Cartaginea, asi dara in lume straina s'au luptatu si batutu pentru c'au sciutu, ca si in regiuni straine se lupta pentru interesulu, glori'a si grandetia patriei loru (Eschiamari indelungate de se traesca in stanga. Desplacere in drepta.)

Apoi pentru ce s'ar lupta armat'a nostra de mai 500.000 barbati, cari se inrola in armat'a austriaca?

Pentru Austria? ca soldatu neamtiescu, ca o parte a armatei neamtiesci?

Ce e Austria acest'a? E astfelu de statu carele acusi cresce, acusi scade, ca luna, care in timpul din urma astade scade. (Aprobati frenetice in stanga extrema.)

Scimu, ca ultim'a titula de imperiu austriacu si-o capeta la anulu 1804, 11 augustu, la care ocaziune totu de odata s'a spusu ca cu tote acestea constitutiunea tieriloru se va sustiene.

Austria nu e atare conceptu, atare patria comuna, carea se lege pre civi cu legaminte de patriotismu, ce unice facu posibilu, ca acestia se se insufletiesca atunci, candu inamiculu amenintia constructiunea statului.

Cumca nu privescu poporale la Austria ca la patria loru comuna, acest'a ni arata istoria.

Candu s'a desbinatu Silesia de Austria si anesatu Prusiei;

candu s'a predatu mai nainte Neapole si Sicilia Bourbonilor;

candu se perdu pentru patria comuna carea se chiama Austria, se perdu Lombardia cu Venetia — sentiau cutare nationalitate veri o durere pentru perderile acestora? despre acest'a istoria nu scie nemica, ma asi erau de indiferente, casi cum nici odata nu s'ar fi tienu de ea. (Austria.)

Se privimu din contra la Polonia, s'a taiatu in parti, si partile si adi se dorescu la oalta, casi copii unei mame comune, si d'abi accepta momentulu d'a se imbratisa cu pietate. (Aprobati.)

Asi-dara Austria nu posiede acea putere atragatori'a, carea se nasce in cetateni prin numele sacru alu patriei, si din causa acest'a, armat'a tierii nostre numai ca atare se pote lupta, numai la provocarea patriei si regelu pote se se lupte cu insufetirea ce i asigura invingere.

Dupa Sadova s'a prevediutu ca armat'a nu e perfepta, ca pe dens'a in periclu nu se potu radima si ca din causa acest'a trebuie organizata de nou.

S'a si inceputu organizarea, carea consta din aceea, ca imbraca soldatii in mondu nou, c' au infintiatu scoli noue si ca eserceza in tota diu'a.

Din ce consta exercitiulu nou? din aceea ca au pusu ca principiu cumca atat'a trebuie invetiatu in scola militarulu si eserciatu, catu se privesea batalia de jocu si distractiune, era pacea de sarcina.

Erorea principala a proiectului e ca accepteza armat'a stabila austriaca asi cum e, cu tote slabitiunile si defeptele, fora ca regimulu patriei nostre se i se fie ascuratu, desi nu infintia la organizatiunea si manipularea ei interna, barem control'a, seu de nu acest'a, celu putienu dreptulu d'a se informa.

Cine nu-si aduce a minte de sgomotulu mare, ce l'a causatu in timpul de curandu acele doue ordinatiuni a Comandei generale, in cari s'a disu ca tote cate se reforescu la armata, remanu cum au fostu.

Domnulu ministru-presiedinte Andrássy, dupa ce primi desluciri, grabi din Vien'a pentru a linisi tier'a si diet'a, dicendu ca e sgomotu fora causa caci vienesii nu sciu de asta nemica si desaproba sgomotulu.

Si ce se intempla acum?

In forma de proiectu de lege ni se presenta totu aceea ce a spus'o Comand'a gene-

rala si a combatu'o ministru nostru de rebelu seu de honvidi.

Eu tienu proiectulu presinte de periclu sau si daunosu, pentru ca statoresce 800.000 de soldati pre 10 ani.

Inse in diece ani multe se potu intempla pre lume, mai cu sema in Austria.

Ce va fi, daca in decursulu acestoru 10 ani, fiindu buraca (negura) mare, era perdemu o batalia si in urmarea acesteia perdemu un'a seu doue provintie; atunci de buna sema noi trebuie se suplinimu lips'a (defeptulu) in urmaru proiectului presentu, atat suplinimu si acuu dupa perderea provinciiloru italiene (Adeveratul in stanga.)

(Va urma.)

Despre finantiele Romantei

aduce „Romanulu“ nisce sciri imbucuratoare, dicendu: „Finantiele nostre se imbunatatescu si dupa catu am aflatu, potemu afirma ca pentru prima ora se va vedea faptulu forte rar in tote tierile, dar mai multu de catu rar la noi, ca unu ministru de finantie nu numai se nu incerce la evaluarea veniturilor, spre a amagi pe deputati la votarea cheltuielilor dar anca se face astfelu si in evaluarea si in administrarea loru, in catu ele se dee unu prisosu, si unu bunu prisosu. Cu catu inse administratiunea lupta si isbutesce d'a asiedia finantiele pe base temeinice, cu atat'a reprezentanti'a nationale are detori'a a-i inlesni lucrarea prin cea mai buna regulare a bugetelor si facuta celu pucinu cu doue luni naintea anului nouu. Reprezentanti'a nationale are anca detori'a ca cu ocaziunea desbaterii bugetelor se imbunatatesca in anulu acest'a pe catu va fi cu potintia, prin legi speciale, instructiunea publica, armarea, justitia si administratiunea in genere, si ori cine intelege ca tote aceste lucrari urgenti si neapstrate, spre a se face bine si la timp, este de neapertatu ca dd. deputati se incepa lucrarile dumnoloru la septembrie.“

Incuragati de aceste cuvinte ale „Romanului“, vom spune si noi informatiunile ce le avem, cari sunt forte imbucuratoare dar numai faimo ca bagu de sema ministru si-reserva a face camerei o suprindere placuta. Asi ni spune acesta faimo ca pana la 1 augustu, venitele au datu unu escedinte de 3.500.000 de lei noui (suma aprosimativa), — era in cheltuele ministru a facutu pana la 1 aug. o economia de 2.000.000 de lei (brasi aprosimativu).

Se mai adaugemu catra acest'a si recolta din Romania, despre care raportamu mai la vale, si vom multiam lui Ddieu de bunetatile cu cari ne-au binecventatu estimpu.

Economia.

(D) Continuandu publicarea de date despre rezultatulu recoltei in unele parti productorie si consumatorie, vom adauga si reporturile ce avemu pana acum de prin platia, despre preturi si aspectele pentru viitoru, pentru ca onoratulu nostru publicu ce se interesaza de acesta rubrica a nostra se si pota face combinatiunile si calculele necesarie.

Din „Romania libera“, carea este unu dintre cele mai de frunte tieri productorie, avem de ocamdata sciri numai despre partile Romantei mice, anume din partile Craiovei. Acele sciri ni spunu, ca acolo recolta a fostu forte buna era papusoiulu seu porumbulu (cucurudiulu) sta atatu de frumosu, cum nu s' mai pomenitu. Pretiurile graneloru inse sun si pe acolo in scadere. Cumperatori si cati ivescu, pazescu unu felu de reserva. S'a platit ce e dreptu, pentru unele grane de calitate cea, mai emininte cate 8, ba si 8 1/2 galbeni chila, carea avendu cam 10 meti de a nostu vine metiulu cam cu 8—8 1/2 fl. v. a. Dar comunu nu se oferescu de catu cate 7 galbeni pentru o chila, era dupa scaderile de pretu ce urmara mai apoi in Frantia si Englitera, accepta si in platia Romantei o scadere pana la 6 galbeni de chila, ce corespunde unu pretiu de 3—3 1/2 fl. pentru metiulu nostru.

Acest'a este pretiulu la care se ascepe speculatiunea. Daca -lu va ajunge seu nu? de o camdafa este pre anevioa de spusu, pentru ca pretiurile in tierile consumatorie, me inse in Frantia si Suitiera neci pe parte nu sunt definitivmente staverite, de

ce pana acă chiar neci produptiunea lor propria, prin urmare lipsa lor nu este constatabila. — Rapiti'a in Romania a trecut mai tota cu cate 8 si 8 1/2 galbeni de chila.

Cu parere de reu marturisim, ca ni lipsescu toate feliurile de date positive din Moldavia, anume si din piata cea insemnata a Galatiloru. (Nu ni lipsescu, tocma aci publicam mai la vale alta informatie de la Craiova, care vorbeste despre toate districtele Romaniei si e confirmata de o multime de alte informatiuni cari numai pentru aceea nu le publicam toate fiindu ca sunt identice. Red.)

Din piatile Frantiei, Angliei, Elveției si Germaniei nordice, cari in catu pentru constatare, sunt datorie de mesura, aflam urmatoarele:

Cumperatorii au luat pusetiune acceptatoria; nu cumpera de catu pentru implinirea lipsei de astadi pana mane; trasesc aceste piatile — cum se dice — din mana in gura. Despre Frantia sa disu ca va avo unu secerislu forte bunu; secerislu a trecut, dar granariile nu s'au implutu neci pe diumetate, si pretiurile farinei se urcara in timpul mai nou. Speculantii din Suitier'a inca cumpera in Germani'a de sudu, si din caus'a acest'a in Germani'a de nordu pretiurile secerai se urcara catu de bine. Din toate potemu spune, ca tergulu bucateloru numaide aci in colé are se se incepa.

De la Craiova, in augustu 1868.

(Despre recolta din Romania.)
Grâulu multu, calitatea este totu prim'a si a doua in tota Romania, a treia calitate lipsesce.

Porumbulu (papsioiulu, cucurudiulu) este atatu de frumosu si promitietoriu, cum n'a fostu de la 1856.

Secar'a atatu in cantitate catu si in calitate e forte buna.

Ordiulu cantitate mare si frumosu. Meșter' e de o calitate rara in frumetia.

Rapiti'a a facutu exceptiune, este frumoșă dar nu in toate districtele tierii.

Ovesulu de comunu se seména puténu, dar catu s'a semenatu este totu bunu.

Cartofele si cele lăte legume sunt frumoșe si sanetose.

Pretiurile dupa recolta inca se urcara, apé grâulu vechiu se vindea cu 7 galbeni chila, din celu nou dupa cateva dile trecea chila cu 8 1/2 galbeni loco porturile mici éra porturile de la marea négra cate cu 11 galbeni de chila. (O chila face 400 de oca, adeca 950 de Z).

Flora Stanescu.

(In raportulu despre recolta din Europa am aretatu ca Rusi'a, Spani'a, Suedi'a si Norvegi'a, eventualminte Angli'a si Franci'a vor fi silite a-si cumperá bucate, deci se precepe de ce pretiurile in Romania se urcara chiar si dupa recolta? Agricolulu romanu, vedindu-si ustanéla remunerata atatu de bine, cu dreptu eventuu va poté dice ca are unu anu binecventatu. Districtele de mediodi avura ceva din plóia de care suferi Banatulu pe timpul recoltei, asidere districtele de medianópte avura cateva venturi din viscolele ce bantul Bucovin'a, dar nicári in Romania libera nu se causara daunele de cari avemu a ne plange noi. Red.)

Tergulu de Viena.

Pretiurile negótieloru sunt:

centenariulu (marge, mage)	
Bumbaculu Egiptianu	fl. — fl.
" Nordamer. midd.	65.— 67.
" Grecescu	— " — "
" Levantinu 1.	— " — "
" Persianu	— " — "
" Ostind. Dhol. fair	— 50.—
" " midd. fair	— " — "
Canep'a de Apatin	18.— 21.—
" " Itali'a, curatita fina	67 80 fl.
" " " mediloc'a	48 60 "
" " Poloni'a naturala	17.— 19.50
" " " curatita	22.75 31.—
Inulu natural de Polonia	17.75 19.75
" " Moravia natural	27.— 36.—
Mierea naturala de Ungari'a	20.— 22.— "
" " Banatu alba	23 24 "
" " Ungari'a galbena	20.— 22.— "
Sementi'a de trifoiu din Süria de cent. cea rosia curatita	27.50 30.—

" " lucerna italiana	28.— 30.—
" " " francoesa	— " — "
" " " unguressca	— " — "
" " " curatita	— " — "

Tab'a lucrata (Pfundleder)

prim.	95 " 99 "
" " (" Corametti)	84 " 90 "

Pelea de bou, uda cu corne,

cea din Poloni'a de Z	25—26
din Ungari'a de Z	27—28 "
" " " uscata cent.	58—60 fl.
" " vaca	" " 60 " 62 "
" " vitielu	" " " " "
fora capetine	130 " 135 "
cu capetine	115 " 118 "
" din Poloni'a cu cap.	86 " 92 "

Cleiu pentru templari celu negru 15.— 16.—

" " celu brunetu	— " — "
" " celu galben.	21.50 23.50

Oleulu de inu 25.50 26.50

" " rapitiu (rafinatu)	24.— 25.50
" " terpenitiu galitanu	16.— 17.—
" " " rusescu	15.— " 16.—
" " " austriacu	19.— 20.—

Colofoniu 6.50 " — 7.—

Smóla négra 6.— " — 6.50 "

Unsóra de cenusia din Iliri'a 19.— 19.75

" " " Ungaria (alba)	17.50 18.50
" " " (albastra)	14.— 15.—

Rapiti'a din Banatu, meșteru

" austriacu	5.25 5.37
-------------	-----------

Perulu de capra din Romani'a — fl. —

Lan'a de óie, cea de ierna 90 " 115 "

" " " véra	85 " 95 "
" " mielu (fina)	145 " 150 "
" " óie din Transilvania	90 " — "
" " " BraiPa, Jilimtia	70 " — "
" " " Romani'a mare	64 " 65 "
" " " mica	58 " — "
" tabáci (Gärber) din Romani'a	52 " — " —
" óie din Banatu, cea comunu, grósa	50 " — " —
" óie din Banatu, cea véra din Besarabi'a	— " — " —

Unsóra de ponu 35.— 35.50

Slanin'a afumata (loco) 37.75 — 38.50

Cér'a din Banatu si din Ungari'a, cea galbena 119 " — 122—

cea nalbita	145 " — 150—
-------------	--------------

Prunele uscate, din (cent.) 10.25 — 11.75

Zaharulu Raffinade 37.75 38.75

" Melis	36.25 37.50
" Lompen	35.— — 36.—

Seulu de óie din Romania — —

Coltiani (Knoppert) I. din 1867 15.50 16.25

" " II. " 1867 14.50 15.—

Dirdie (Trentie Unguresci, albe) 10.— 10.50

" — jumetate albe	8.50 9.—
" — " obele	8.— 8.50
" — " ordinariu	6.50 7.—

Temisóra 14 augustu 1868.

(Reportulu de septemana a Loidului din Temisóra. Ivindu-se pe piatile de consumare interne lipsa de bucate, s'a urcatu pretiurile calitatiloru de grâu bunu cate cu 10 cr. de centenariu vamalu in aseménare cu pretiurile septemanei trecute, si ne'nsemnetatea a cursurilor nostre a contribuita si mai multu la inviosierea comerçului si pe piata de aici. Notam:

Grâulu vechiu 85/89 1/2 Z cate cu 4 fl.

Grâulu nou 83/89 1/2 Z cate cu 3 fl.

10 cr; 84/89 1/2 Z cate cu fl. 3.20; 83/89 1/2 Z cate cu fl. 2.50 pana la fl. 2.60; 82/89 1/2 Z cate cu fl. 2.25 pana la fl. 2.30; 87/89 1/2 Z (curatu) cate cu 4 fl. pana la 4 fl. 10 cr;

Secar'a de 76/87 Z cate cu 2. fl. 50 pana la fl. 2.60;

Porumbulu (cucurudiulu) de 82/83 Z catecu fl. 1.80 pana la fl. 1.90;

Ordiulu de 68/69 Z cate cu fl. 1.90 pana la 2 fl. — cr.

Ovesulu de 46/47 Z cate cu 1 fl. 30 pana la fl. 1.35;

Banc'a generala de asecuratiune reciproca „Transilvania“

Nr. 23. D. G, Sibiu, in 7 aug. 1868.

Onor. Redactiune! Ni luam voia a vi substerne in alaturare spre sciintia statutele aprobate de catra naltulu Ministeriu reg. ung. de agricultura, industria si comerciulu cu dat'a

din 1 iuniu 1868 Nr. 7649 ale banci generale de asecuratiune reciproca „Transilvania“ cu resiedinti'a administratiunei supreme in Sibiu, cum si sub publicatiunea relativa in privinti'a constituirei consiliului administrativu.

Ni permitemu mai de parte a așange aici ceva despre intentiunile subscrisei administratiunei in privinti'a mentionatulu institutu.

Transilvani'a posedu multime mare de materialu pentru productivitate industrialu, ea deschide industriu unu campu manosu. Si cu toate acestea lipsece mai tota produptiunea de óreca re insemnetate; de o viétia industrialu abia se afla la noi vre o urma. De aceea tier'a acest'a se supusa in multe trebúntie ale sale speculatiunei straine, intreprinderiloru din afara, cari n'au lipsitu neci candu de a stórcé, din asta impregiurare trista, totu profitulu posibilu pentru sine. — Asia Transilvani'a cea seraca de bani espórtu pe totu anulu sume insemnate pentru intreprinderi din tieri straine.

In toate alte parti ale Monarchiei se afla intreprinderi, cari si-reversa necontentu binecventarile lor asupra economiei populare; este acolo lucru si comunicatiune destula; acolo toate clasele poporului sunt ocupate. — Numai Transilvani'a nostra n'are inca parte d'a se bucura de atare stare fericit'a.

Mai cu séma trebile de asecuratiune costa pe tier'a nostra sacrificie grele; pe cale a-cesteia esu in totu anulu sume enórme din tier'a, cari daca ar remané si s'ar intrebúntia aici in tier'a, ar puté contribui forte multu la muntimirea trebúntieloru nostre nationalu-economice. Prin adunarea si buna intrebúntiarea in tier'a a baniloru pentru asecuratiuni s'ar puté celu pucinu pune unu inceputu la infinitiarea unu emporiu pentru comerciulu de bani'cu puteri proprie; din care apoi ar resulta de sino aventuru spre mai bine, pe terenulu economiei nationalu. Dá, numai unu atare emporiu din puteri proprie ni lipsesce! Candu acest'a s'ar inténtia, s'ar delaturá la noi multe pedegari, cea adi asup'a desvoltarii starii productivitate industriale; economi'a nationala din Transilvani'a si-ar puté ocupa locul ce i se cuvine dupa pusetiunea tierii, si a avuti de materialu crudu. Esperimintele practice dovedescu, spre acest'a sunt de ajunsu contributiile d'acalelui micu.

Din priviri de acestea a esitu planulu nostru, de a face unu pasu spre ameliorarea starii descrise, si estu-modu se nascu banc'a de asecuratiune „Transilvania“, alu careia scopu statutariu este:

„Inaintarea si asigurarea intereseloru patriotice pe terenulu institutiunei de asecurare preste totu, si in specialu de o parte a ledauna pe participantu pentru casuri de nenórtore ori daune nevínute mai nainte stipulaté, éra de alta parte a efectua capitalu insemnaté ce se aduna prin asecurari, din cari se acuma trageau folóse numai tieri si societati straine, se se conserve, respective creeze pentru tier'a nostra, ca cu atari capitale si venitulu lor se se lucreze spre spriginirea intreprinderiloru industriale, meseriare si agronomicé.“

Subinsemna'a administratura suprema a acestei banci de asecuratiune recomanda tuturor autoritatiloru tierii si preste totu tuturor amiciloru patriei institutu acest'a, spre ajutare si spriginire posibilu; cu puteri unite ni va succede a aduce pe calea apucata servitiu folositoré patriei . . .

Acesta epistola oficiala ce ni-o trimise On. Consiliu de administratiune o publicam (in catu se referesce la banc'a) intréga ca iudens'a are meritulu d'a ni aretá chiaru carele este scopulu acestei banci, si totodata ni dá pe scurtu lámámintele principali ale statuteleloru pe cari nu le potemu reproduce intregé din lips'a spatiului.

Nu suferé indoiéla ca acesta intreprindere laudabila, pre catu este de folositoru si dédna de recunoscentia din puntele de vedére ale economiei politice, pre atata este de solidu si seriósa, precum ni garantéza numele barbatiloru ce stau in fruntea acestui institutu.

Adoptarea principiului de reciprocitate care de o parte promite promptitudine in respunderea pretiurilor asecurate éra de alta asecura publiculu contra exploatiunei intreprinditoriloru de rea credinti'a, repetim ca adoptarea acestui principiu dora nicári e mai plausibilu de catu la noi unde cu multe societati straine s'au facutu experientie triste. Si din acestu respectu trebuesce dara se ne bu-

curam cu o banca patriotica se primésce reciprocitate.

Mai la vale vedem din statute ca institutu va dá totodata si credite cu pretia membriloru sei.

Cei ce vor avé afaceri cu banc'a, si vor procurá cate unu esemplariu de statute de la Consiliu, unde vor vedé pretiurile de asecurare si toate cele in detaliu. Din parte-ne ajunge se damu, dupa statute, informatiunile necesarie celor a ce ar dóri se intré in asemene negótiu cu numi'a banc'a, deci facem se urmeze aci:

Intrarea in societate se face prin'to insitiuare in scrisu, care se cuprinda respicatu numele, caracterulu si locuini'a membrulu, cum si speci'a si calitatea asecuratiunei ce dóresce.

Sta in voia administratiunei, de a primí séu nu intrarea insinuata.

Premiele de solvita sunt fissate pe base de date statistice, dupa principale computulu de probabilitate si tarifele pentru acele se alatura statuteleloru.

Activitatea societati cuprinde urmatori rami de asecuratiune si adoca:

- Asecuratiuni**
- Sectione I. contr'a dauneloru prin focu de totu felulu;
 - Sectione II. pe viétia omulu;
 - Sectione III. contr'a dauneloru cauzate prin grandine;
 - Sectione IV. contr'a dauneloru la bunuri de transportu.

Societatea si activitatea ei se efectueza si conduce prin:

- a) adunarea generala a membriloru;
- b) consiliulu administrativu;
- c) directiunea generala;
- d) directiunile tienutali;
- e) reprezentantie speciali.

Adunarea generala e corporatiune cu instanta cea mai nalta, numai ea poté desbata intrebari privitoare la existinta societati, si la modificarea statuteleloru.

Consiliulu administrativu e reprezentate legalu alu societati in lantru si n'asup'a, prin conducerea directiunei generale ordinate lui, elu are de a esércia puterea executiva intru esecutarea statuteleloru si a conseloru adunarii generale. In cursulu afaceriloru consiliulu administrativu e organulu deciziv, éra directiunea organulu de esecutare.

Consiliulu administrativu si directiunea generala forméza si se numescu, cu privire a relatiuniloru comune inafara, Administratiune generala a societati.

Directiunile tienutale si reprezentantie speciale (agenturele) sunt organele esecutore ale directiunei generale.

In fiecare anu se va tiené o adunare generala in locul de resiedinti'a alu administratiunei; ea se va conchiama prin consiliulu administrativu si diu'a ei estea se publicá celu pucinu cu patru septemani mai nainte in diuarie.

Pentru ca se fia adunarea generala capace de a aduce unu conclusu, sunt o suta de voturi de lipsa, si trebúte se fia toti rami de asecuratiune primitiu reprezentati.

Societatea trece in contu averea sa dupa fonduri si adoca:

- a) ca fonduri de sectiune (de premie);
- b) ca fondu de castigu;
- c) ca fondu de garantiu;
- d) ca fondu de apese.

Déca la inchisura computeloru surinte in conturile sectiuniloru singuratiu, dupa scóterea rezerveloru piansu asecuratiunile (riscu) curinte si subtragerea apeseloru administratiunale (fondulu de apese), care se impartu proportionalminte pe fondurile de sectiuni, se vor atáta rásnisi; aceste se vor aștrage din conturile sectiunei si se vor transpune la contulu de castigu, punendu-se in evidentiu ramurele (sectiunile), din care provizu castigurile.

Cifr'a totala a repasieloru acestora (castigulu curatu), forméza fondulu de castigu.

Destinarea fondulu de castigu se reintrégi deficitele (debet) intemplantu in fondurile de sectiune si asi'a a acoperi pierderia neprocedinte. Spre acest'a inse se potu intrebúntia numai castigurile proprie ale respective loru sectiuni si nici decum nu se poté lua castigulu dintr'unu ramu pentru acoperi pierderi intr'alta ramu.

In catu fondulu acest'a de castigu de pre unu anu n'au atinsu in timpul celoru doi ani de computu urmatori, spre acoperirea deficiteloru in fondurile de sectiune seu spre in-

